

NAAR DE BRON VAN DON BOSCO'S CHARISMA

Afscheid van een moeder

25 november is de dag waarop de salesianen hun overleden ouders gedenken. Die datum is uiteraard niet toevallig gekozen: op 25 november 1856 moest Don Bosco afscheid nemen van zijn geliefde moeder, Margherita Occhiena. Ze werd 68. In de tweede bijdrage van deze reeks hadden we het al over de geloofsopvoeding die deze uitzonderlijke vrouw meegaf aan haar kinderen. Het is zeker niet zonder reden dat de Kerk (in 1995) het proces opstartte voor haar heiligverklaring.

Omdat Don Bosco nooit zou geworden zijn wie hij geworden is zonder déze Mamma Margherita willen we vandaag nogmaals over haar schrijven. Als alleenstaande moeder speelde ze na de dood van haar man niet alleen in de kinder- en jeugdijaren van Giovanni een grote rol, ze stond ook als trouwe medewerkster naast hem tijdens de laatste jaren van haar leven. Na zijn zware ziekte in 1846 stelde Don Bosco haar de vraag om mee te gaan naar Turijn en de 'Mamma' te worden van zoveel zwerfjongens uit de stad die naar het Oratorio kwamen. Haar leven nam daarmee een ingrijpende wending: ze liet op 58-jarige leeftijd haar vertrouwde omgeving, haar andere zonen en de kleinkinderen achter om het avontuur te wagen. Aan Giovanni antwoordde ze: "Als jij meent dat een dergelijk iets aan de Heer behaagt, ben ik bereid ogenblikkelijk te vertrekken." Ze zal gedurende 10 jaar de gastvrije en zorgende moeder zijn van alle jongens.

Over haar invloed in die periode valt heel veel te vertellen, maar in deze novembermaand past het om vooral even stil te staan bij haar overlijden. Voor Giovanni die - zeker ook in die laatste tien jaar van haar leven - zo aan haar gehecht was, kwam dit hard aan. Hij werd bij het begin van die zelfde maand ook al geconfronteerd met het overlijden van de 28-jarige priester Francesco Rossi die de leiding had van het tweede oratorio dat door Don Bosco geopend werd. Tussen haakjes: amper vier maanden later werd Don Bosco opnieuw geconfronteerd met een groot verlies toen Domenico Savio stierf op 9 maart 1857.

In mijn zoektocht naar eventuele teksten van Don Bosco over de dood van zijn moeder heb ik nagenoeg niets gevonden. Alleen in een brief van 31 december 1856 stond een korte verwijzing: Don Bosco dankte in die brief de hertogin Costanza Laval di Montmorency voor het medeleven dat zij betuigde. De verdere inhoud van de brief laat vermoeden dat Don Bosco in die periode veel nagedacht heeft over de zin van het leven en over - om het met zijn woorden te zeggen - de redding van de ziel van zijn moeder. Wat me ook opviel, is dat Don Bosco in het nummer van de *Letture Cattoliche* van februari 1857, amper drie maanden na het overlijden van Mamma Margherita, twee van zijn conferenties publiceerde over het vagevuur. Met verwijzingen naar ondermeer het evangelie van Matteus schreef Don Bosco ook hier over het thema van het leven na de dood. Je kon maar beter goed voorbereid sterven, zodat je na de dood niet meer moest lijden in het vagevuur voor begane fouten, maar meteen kon genieten van het eeuwig geluk bij God in de hemel.

Wilfried Wambeke